

ნაშრომის სათაური: ხელოვნური ინტელექტის როლი საჯარო მმართველობაში: სამართლებრივი საფუძვლები და რეგულირების საჭიროება საქართველოში.

სტუდენტის სახელი გვარი: ლაშა ტყეშელაძე

ხელმძღვანელი: კახაბერ უარიადმოყფელი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია თბილისის ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის საჯარო სამართლის და პოლიტიკის სკოლის, სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების შესაბამისად.

განაცხადი

(ავთენტურობისა და პლაგიატის არქონის დადასტურება)

მე, **ლაშა ტყეშელაძე**, ვადასტურებ, რომ წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომი „**ხელოვნური ინტელექტის როლი საჯარო მმართველობაში: სამართლებრივი საფუძვლები და რეგულირების საჭიროება საქართველოში**“ სრულიად შესრულებულია ჩემს მიერ.

ნაშრომში გამოყენებული ყველა წყარო სათანადოდ არის მითითებული, ხოლო კვლევის პროცესში არ გამომიყენებია პლაგიატის არცერთი ფორმა.

ავიღებ პირად პასუხისმგებლობას ნაშრომში წარმოდგენილი ინფორმაციის, ანალიზის, არგუმენტებისა და დასკვნების სიზუსტეზე.

სტუდენტი: ლაშა ტყეშელაძე

სარჩევი

განაცხადი	2
აბსტრაქტი	5
Abstract.....	6
შესავალი	7
თავი 1 ხელოვნური ინტელექტის ისტორიული ევოლუცია და მისი კონცეპტუალური საფუძვლები.....	8
1.1. კომპიუტერული სისტემები AI-მდე (1960–1990)	10
1.2. Expert Systems და ადრეული AI (1980–1990)	11
1.3. თანამედროვე AI ტიპები.....	15
1.4. საერთაშორისო დისკუსია AI-ის სამართლებრივ ბუნებაზე	18
თავი II. AI-ს გამოყენება საჯარო მმართველობაში.....	22
2.1. ინტეგრაციის ფორმები	23
2.2. გადაწყვეტილების ავტომატიზაცია და საჯარო ინტერესის პრინციპი.....	27
2.3. გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების საკითხები	30
2.4. ეთიკური და ადამიანის უფლებების საკითხები	31
თავი III. სამართლებრივი საფუძვლები და რეგულირების საჭიროება საქართველოში.....	33
3.1. საქართველოს სამართლებრივი ჩარჩო, კონსტიტუციური საფუძვლები და „კანონის უზენაესობა“	34
3.1.2. ადმინისტრაციული სამართალი დისკრეცია, დასაბუთება და პროცედურა.....	35
3.1.3. საჯარო სერვისების დიგიტალიზაცია და პასუხისმგებლობის ჯაჭვი	35
3.2. პერსონალური მონაცემების დაცვა და ალგორითმული გამჭვირვალობა.....	36
3.2.1. ავტომატიზებული ინდივიდუალური გადაწყვეტილება — საქართველოს კანონის მიდგომა	36
3.2.2. ალგორითმული გამჭვირვალობა როგორც „მმართველობის“ სტანდარტი.....	37

3.3. ადამიანის უფლებების დაცვა AI-ის გამოყენებისას	37
3.3.2. „პროცედურული გარანტიები“ როგორც მინიმალური ბირთვი..	38
3.4. ევროკავშირის AI Act-ის გავლენა საქართველოს რეგულირებაზე	38
3.4.2. ადაპტაციის გზა საქართველოსთვის	39
3.5. საერთაშორისო პრაქტიკა და აქტუალობა საქართველოს კონტექსტში	39
3.5.2. UNESCO და გაეროს სტანდარტები	40
3.5.3. რეგულირების საჭიროება პრაქტიკული დასკვნები საქართველოსთვის.....	40
დასკვნა.....	41
გამოყენებული ლიტერატურა (ბიბლიოგრაფია)	44

აბსტრაქტი

ნაშრომი ეძღვნება ხელოვნური ინტელექტის (AI) გამოყენებას საჯარო მმართველობის პროცესებში და მისგან გამომდინარე სამართლებრივ, ეთიკურ და ინსტიტუციურ გამოწვევებს. კვლევის მიზანია იმ ძირითადი სფეროების ანალიზი, სადაც AI სისტემები უკვე აქტიურად გამოიყენება საჯარო სექტორში, მათ შორის ადმინისტრაციულ გადაწყვეტილებებში, საგადასახადო მართვასა და სოციალურ სერვისებში, და იმ რისკების გამოვლენა, რომლებიც დაკავშირებულია ავტომატიზებულ გადაწყვეტილებებთან ადამიანის უფლებების ჭრილში.

ნაშრომში გაანალიზებულია საერთაშორისო ორგანიზაციების (OECD, UNESCO, გაერო, ევროპის საბჭო) მიერ ჩამოყალიბებული სტანდარტები და ევროკავშირის AI Act-ის რისკზე დაფუძნებული რეგულაციური მიდგომა. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა მონაცემთა დაცვის, ალგორითმული გამჭვირვალობის, დისკრიმინაციის პრევენციისა და ადამიანის ჩართულობის მნიშვნელობას.

კვლევა ასკვნის, რომ AI-ის გამოყენება საჯარო მმართველობაში საჭიროებს მკაფიო სამართლებრივ ჩარჩოს, ეფექტიან ზედამხედველობასა და საერთაშორისო პრაქტიკის ადაპტაციას, რათა ტექნოლოგიურმა პროგრესმა არ გამოიწვიოს ფუნდამენტური უფლებების შელახვა და საზოგადოებრივი ნდობის შემცირება.

Abstract

This thesis examines the use of artificial intelligence (AI) in public administration and the legal, ethical, and institutional challenges arising from its implementation. The study aims to analyze key areas in which AI systems are increasingly applied within the public sector, including administrative decision-making, tax administration, and social services, while identifying the risks associated with automated decision-making from a human rights perspective.

The research explores international standards developed by organizations such as the OECD, UNESCO, the United Nations, and the Council of Europe, as well as the risk-based regulatory approach introduced by the European Union's Artificial Intelligence Act. Particular attention is given to data protection, algorithmic transparency, prevention of discrimination, and the necessity of meaningful human oversight.

The study concludes that the responsible use of AI in public governance requires a clear legal framework, effective accountability mechanisms, and the adaptation of international best practices in order to ensure that technological innovation does not undermine fundamental rights or public trust.